

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z wniosku Prezydenta m. st. Warszawy
z udziałem Wojewody Mazowieckiego, Stowarzyszenia, Prokuratora Regionalnego
w Warszawie
odwołanie od decyzji wyrażającej zgodę na cykliczne organizowanie zgromadzenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 10 maja 2023 r.
wniosku Prezydenta m. st. Warszawy o wyłączenie SSN A. S. od rozpoznania
sprawy II NSNc 133/23

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem z 3 kwietnia 2023 r. działając w imieniu Prezydenta m.st. Warszawy
– r.pr. M. K. wniosła o wyłączenie SSN X.Y. o od orzekania w sprawie II NSNc
133/23. Jako podstawę wniosku wskazano art. 49 § 1 k.p.c.

W oświadczeniu datowanym na 18 kwietnia 2023 r. SSN A. S. oświadczył,
że nie istnieją okoliczności, które mogłyby wywoływać uzasadnione wątpliwości co
do jego bezstronności w sprawie II NSNc 133/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedziony w niniejszej sprawie wniosek należało oddalić.

W pierwszej kolejności odnieść należy się do istoty instytucji wyłączenia
sędziego, o której stanowi art. 49 § 1 k.p.c. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu

sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Wykładnia art. 49 § 1 k.p.c. pozwala na sformułowanie dwóch przesłanek, które umożliwiają uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego. Po pierwsze, może to nastąpić, gdy w okolicznościach konkretnej sprawy występuje obiektywna, a więc weryfikowalna, wątpliwość co do jego bezstronności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 maja 2022 r., II CSKP 288/22). Po drugie, gdy wątpliwość ta ma charakter uzasadniony (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2019 r., II CO 208/19).

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 17 września 2021 r., II CO 68/21: „bezstronność jest synonimem obiektywizmu, braku uprzedzeń i neutralności wobec stron, a także niekierowania się przy rozstrzyganiu sprawy względami, które miałyby charakter inny niż merytoryczny”. Należy przy tym podkreślić, że nie jest wystarczające subiektywne przekonanie wnioskodawcy o braku bezstronności sędziego. Z uwagi na przyjętą przez ustawodawcę konstrukcję tej instytucji, niezbędne jest oparcie się na obiektywnych, racjonalnych i dających się zweryfikować okolicznościach konkretnej sprawy przemawiających za wyłączeniem sędziego od jej rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 1 lutego 2023 r., I NWW 246/22). To na wnioskodawcy ciąży obowiązek wykazania wystąpienia w konkretnej sprawie tych przesłanek (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 października 2020 r., III CO 49/20).

Lektura wniosku o wyłączenie SSN X.Y. pozwala na ustalenie, że podstawą twierdzenia o braku bezstronności wymienionego Sędziego jest związek kierowanej przez niego przed laty Fundacji I. (dalej: „Fundacja”) ze Stowarzyszeniem¹ i prezesem tego stowarzyszenia R.B., który jest także związany ze stroną postępowania głównego – Stowarzyszeniem. Źródłem tej relacji wpływającej na bezstronność SSN X.Y. ma być fakt, że F. w latach 2018-2021 na podstawie porozumienia ze stowarzyszeniem¹ monitorowała pod względem zgodności z prawem przebieg M. N. W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że prezesem Stowarzyszenia¹ w latach 2017-2023 był R. B., który także jest przedstawicielem

stowarzyszenia. Zaakcentowano także, że pomimo ustania formalnego związku SSN X.Y. z Fundacją, nie wygasł jego związek emocjonalny z tym podmiotem.

W złożonym oświadczeniu, SSN X.Y. wskazał, że współpraca między R. B. (organizacjami, w których działał) a Fundacją miała miejsce już po jego odejściu z wymienionej fundacji. Podkreślił przy tym, że od dnia odwołania z funkcji prezesa zarządu (od 28 listopada 2017 r.) nie miał on wpływu na działalność Fundacji, przy czym nie ma i nie miał związku ani z R. B., ani ze stowarzyszeniem.

Podniesiona we wniosku argumentacja oraz ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala na przyjęcie tezy, że w sprawie II NSNc 133/23 zachodzi uzasadniona wątpliwość co do bezstronności SSN X.Y.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Fundacja, której pracami w przeszłości kierował SSN X.Y. nie jest stroną postępowania głównego (II NSNc 133/23). Stroną tego postępowania jest Stowarzyszenie, z którym sędzia nie jest w żaden sposób związany, co zresztą można odczytać także z uzasadnienia wywiedzionego wniosku o wyłączenie.

We wniosku o wyłączenie nie wykazano, aby przedmiot postępowania dotyczył materii, w której aktywność prowadzącą do konkretnego sposobu rozstrzygnięcia przejawiał – także w czasie pełnienia funkcji prezesa Fundacji – SSN X.Y.

Relacje sędziego Y. wobec strony postępowania próbuje się uzasadnić podmiotowo poprzez odwołanie się do zaangażowania R. B. i jego związków z Fundacją. SSN X.Y. w złożonym oświadczeniu wyraźnie podkreślił, że nie miał i nie ma związku z R. B. i Stowarzyszeniem.

Nie można zapominać, że SSN X.Y. w okresie obowiązywania porozumienia ze Stowarzyszeniem¹, które w ocenie wnioskodawcy stanowi okoliczność rzutującą na bezstronność sędziego, nie miał już wpływu na podejmowane przez Fundację decyzje. W ocenie Sądu Najwyższego, uprzednie członkostwo czy nawet kierowanie pracami organizacji, nie może być automatycznie łączone z akceptacją i utożsamianiem się z decyzjami podejmowanymi już po okresie osobistego zaangażowania. Odnosi się to także do osób reprezentujących organizacje współpracujące z uprzednio reprezentowanym podmiotem.

W niniejszej sprawie nie ma zatem uzasadnionych przesłanek, aby sądzić, że sędzia SN X.Y. będzie faworyzował jedną ze stron czy dyskryminował drugą, co wynika ze wskazanych powyżej argumentów.

W związku z powyższym postanowiono jak na wstępie.

MR

[ms]